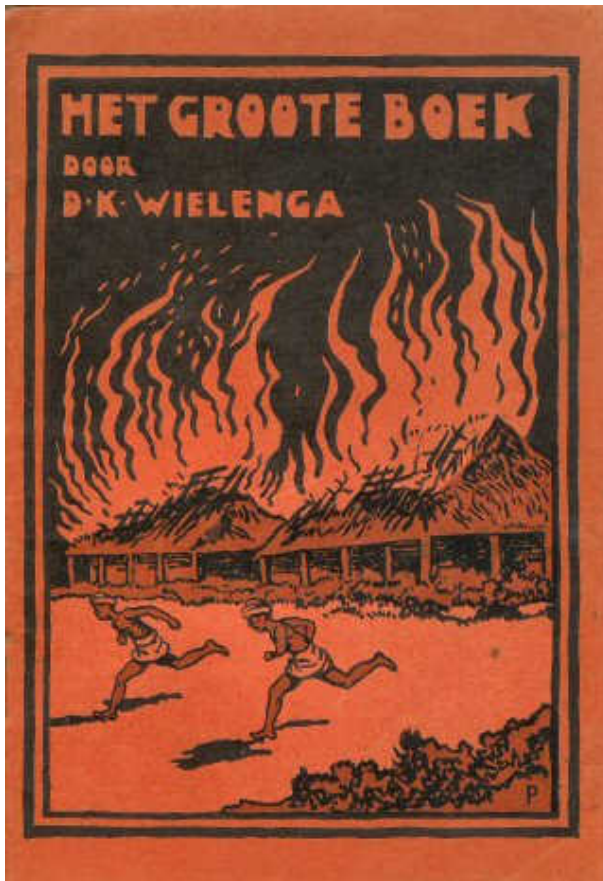

Zondagsschoolboekje

Titel: Het groote boek

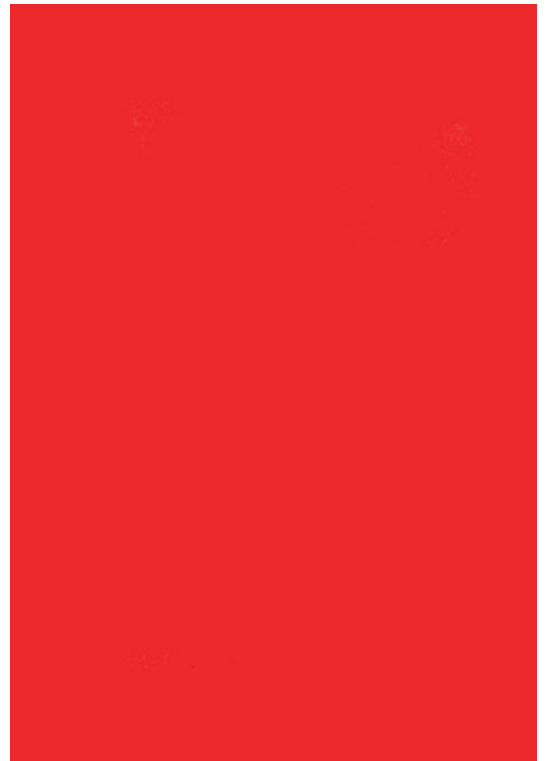
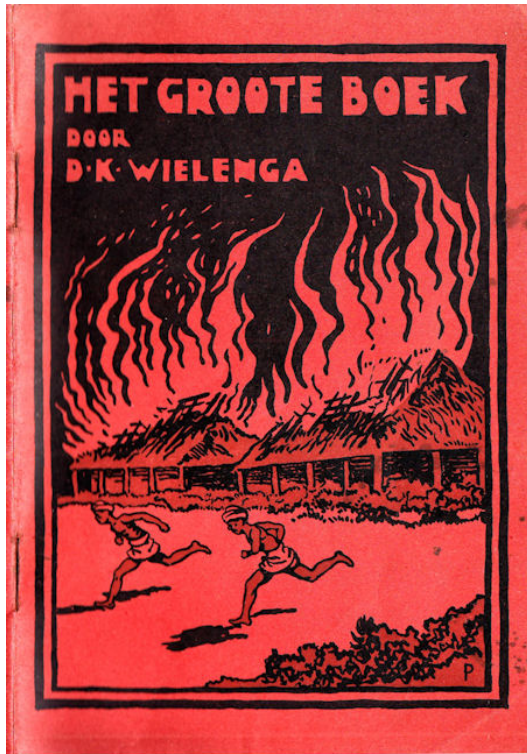
Auteur: D.K. Wielenga

Illustrator: Henk Poeder

Uitgever: Jeugdcommissie van het Nederlandsch B

Druk: 1

Jaar van uitgave: 1933

HET GROOTE BOEK.

„HA moeder mijn! Ha moeder mijn! Daar komt hij! De Witte Man! De Witte Man! Help.... Help!”

Schreeuwend en gillend vluchtte de kleine Bakoe de dorpspoort binnen, dwars over het steenachtige dorpsplein, naar zijn ouderlijk huis.

Als een kat, die nagezeten wordt door een blaffende hond, zoo rende hij voort, zonder links of rechts te zien.

Met handen en voeten tegelijk sprong hij op de boomstam, die als opstap diende naar de voorgalerij. Onder het overhan-

.....Daar komt hij!.....

1

gende rietdak klom hij naar binnen, maar zag in zijn angst niet, dat daar zijn vader zat te praten met enkele mannen. Met een tweede sprong langs het volgende opstapje, verdween hij boven in het donkere rookerige huis.

Hijgend liet hij zich op de vloer neervallen, en toen hij zacht jammerend nog een paar maal zijn noodkreten had herhaald, kroop hij verder over de wiebelende krakende bamboelatten naar het midden van het huis, naar het haardvuur.

Daar zat zijn moeder met een houten lepel in een pot met rijst te roeren.

Verschrikt had zij zich omgekeerd, verwonderd wat er aan de hand was met haar oudsten jongen.

Maar eer zij iets kon vragen, had de kleine Bakoe zijn beide armpjes om haar hals geslagen, snikkend: „Help mij! Help mij! De Witte Man! De Witte Man komt mij halen!”

„Pas op, Bakoe!” zei zijn moeder. „Bijna was de kookpot omgevallen en dat is een slecht voortteeken. Want dan zal zeker iemand hier in huis sterven. Zeg maar! Wat is er, dat je zoo huilt?”

„Ha moeder,” snikte Bakoe, „zittend op een wit paard komt een witte man de heuvel oprijden naar het dorp. Zal hij mij niet grijpen en meesleuren? Ik ben zoo bang!”

Dat Bakoe zoo bevreesd was, is te begrijpen, omdat hij meer dan eens de verwensching gehoord had, als hij een al te erge kwajongensstreek had uitgehaald: „De Witte Man moge je halen!”

Wanneer men gescholden werd: „De slangen zullen je omkronkelen!” of: „De krokodillen zullen je verslinden!” — was dat erg, maar veel erger was, als men nijdig uitriep: „De Witte Man moge je halen!” Want booze geesten zijn wit van kleur, en wie zou niet bang zijn voor een booze geest?

Daarom had Bakoe gillend en schreeuwend een toevlucht gezocht bij zijn moeder in huis.

Ina Bakoe, die even bijgeloovig was, vond 't een vreemd geval. Zou de jongen werkelijk een spook of geestverschijning

2

hebben gezien? Maar dat gebeurde toch niet overdag, bij heldere volle zonneschijn. Als 't nog nacht was, en dan midden op 't veld of midden in het bosch. Maar zoo vlak bij het dorp en dan midden op de dag!

Terwijl zij zoo nadacht en haar zontje trachtte te troosten, hoorde zij de stem van haar man beneden in de voorgalerij roepen tot een slaaf: „Ha Domoe, hond van de voorgalerij! Lig niet te slapen! Sta op en grijp het paard van den Witten Heer en bind 't onder het huis in de schaduw!”

En meteen begreep zij, dat haar zontje in zijn angst geen geestverschijning had gezien, maar den zendeling, dien zij ook nooit gezien had, maar over wien zij wel had hooren praten.

„Stil maar Bakoe! Huil maar niet! 't Is geen booze geest, maar de witte vorst van de kust, die in het dorp op bezoek komt. Wees maar niet bang, dat hij je komt halen. Men zegt, dat hij niet alleen een witte huid heeft, maar ook een witte lever’). 't Is een man, die altijd medelijden heeft en knap is in allerlei medicijnen. Hij zal je geen kwaad doen!”

Bakoe bedaarde en veegde met zijn vuile handjes de tranen uit zijn oogen. Maar toen zijn moeder zei: „Kom, laten wij bij de deuropening gaan zitten, dan kunnen wij den Witten Heer zien en hooren” — jammerde hij zacht: „Neen! Ik wil niet! Ik durf niet! Ik ben bang!”

Maar Ina Bakoe was veel te nieuwsgierig, dan dat zij zich door haar zontje zou laten tegenhouden. Met den kleinen Bakoe in haar armen geklemd, schuifelde zij gehurkt over de bamboe-vloer tot dicht bij de deuropening en keek naar beneden.

In de voorgalerij was een verhooging aangebracht, waar de huisheer, Oemboe Likoe, gewoonlijk zat. Ook nu zat hij daar, rustig stampend met de ijzeren stamper in zijn sirih-hoorn, en keek strak starend recht voor zich uit.

Naast hem, op een uitgerold wit matje, zat de zendeling, in zijn handen een sirih-tasch, die de gastheer hem als welkomst-groot had toegereikt.

) Hart.

Op de vloer van de voorgalerij zat een drietal mannen, van wie één de oude dorpspriester was.

Men zweeg, want wijze mannen zijn geen kakatoes, die neerstrijkend op een boontak, terstond beginnen te schreeuwen.

Men zou blijven zwijgen, totdat de gast zelf het gesprek zou beginnen.

Kinderen hebben haast en kakelen als verschrikte kippen,

Naast hem, op een uitgerold matje, zat de zendeling.

wanneer er wat onverwachts gebeurt. Maar mannen zwijgen en wachten af. Ina Bakoe keek van haar hooge zitplaats bij de deuropening neer op de mannen, die, al lieten zij 't niet blijken, even nieuwsgierig waren als zij, wat dit onverwachte bezoek wel te beteekenen zou hebben.

Na eenige oogenblikken gaf de Witte Heer de sirih-tasch terug aan zijn gastheer. Als beleefd man, die de vormen in acht neemt, had ook hij nog steeds gezwegen.

Hoewel de zendeling haast had, mocht hij dat niet toonen. Dat zou onbehoorlijk en onbeleefd zijn geweest.

Lang duurde het stilzwijgen nu niet meer.

Recht voor zich uitkijkende, want men mag iemand niet strak in 't gezicht zien, als men hem wat te zeggen heeft, zei hij eindelijk: „Komend van beneden, waar de zon opgaat bij de breede riviermonding, ben ik op weg naar boven, naar het stamdpop van den vorst. Morgen zullen vergaderen de groote

vaders en de wijze mannen, besprekende het bouwen van een school voor de kinderen van het land.

Al te snel was de gang van mijn paard, zoodat ik kwijt geraakt ben de mannen, die mij volgden, en verwaald ben ik in de vele dalen en ravijnen, totdat ik zag de huizen van uw dorp.

Laat mij daarom neerzitten in de koele schaduw, eer ik verder ga, en een van uw mannen mij zal wijzen de weg.”

„Heer”, antwoordde het dorpshef, „mijn huis is uw huis en mijn dak is uw dak. Blijf hier zitten, zoolang uw lever’) 't begeert. Een kippetje zullen wij slachten en rijst zullen wij koken, opdat wij samen eten en vrienden worden.

Bekend is de zaak, waarover morgen gesproken zal worden, want ook wij van dit dorp zullen optrekken en neerzitten in de vergadering der mannen”.

Nadat hij op deze wijze zijn gast welkom had geheeten, ging hij na eenig nadenken verder: „Heer, 't is goed, dat mijn oog u ziet en mijn oor u hoort, want wij zijn in deze voorgalerij bijeen, besprekend een moeilijke zaak, zonder een antwoord te kunnen vinden.

Wij hebben gehoord, dat gij een man zijt, kundig in het losmaken van een touw, dat verward in de knoop is geraakt. Misschien kunt gij ons helpen, nu gij zoo onverwacht zijt gekomen.

Aldus is de zaak, waarover wij spreken: „Drie paarden zijn verdwenen des nachts, en twee buffels heeft men weggeleid en meegevoerd des morgens vroeg, zonder dat een spoor is te vinden.

Wie heeft 't gedaan en waarheen zijn de beesten gebracht? Zeg 't ons en wij zullen ze terughalen, en de daders zullen betalen een groote boete.”

Verwonderd over deze vraag, antwoordde de zendeling: „Hoe zou ik, die beneden bij het strand woon, kunnen weten wat gebeurt, hier boven in de bergen?”

) Hart.

„Zeker Heer”, zei het dorpshef, „ver gelegen is uw huis, en een mensch is geen wit gekraagde kiekendief, die hoog vliegend in de lucht, alles naspeurt en ziet.

Maar toch is er niets verborgen, wat gij niet zoudt kunnen zeggen. Als gij daarom medelijden met ons hebt, zeg ons dan wie de daders zijn, en waar de gestolen beesten verborgen zijn”.

„Zeker”, antwoordde de zendeling, „ik heb medelijden met menschen, die in moeilijkheden zijn, maar hoe kan ik weten wie de dieven zijn, daar dit de eerste maal is, dat ik hier kom in uw dorp?”

„Heer,” antwoordde het dorpshef weer, „men heeft ons gezegd, dat gij kunt lezen in het Grootte Boek, waarin alles geschreven staat, dat verborgen is. 't Is daarom dat wij u vragen, of gij het Grootte Boek wilt opendoen, en daarin lezen naam en plaats van deze heimelijke dieven.”

De menschen hielden den Bijbel voor een soort tooverboek, waarin de zendeling alles kon lezen, wat hij weten wilde van het verleden of van de toekomst. 't Was dus noodig hun eens duidelijk te maken wat de Bijbel was.

Vele dorpsgenooten hadden zich verzameld. Sommigen waren in huis geklommen, anderen zaten gehurkt buiten onder het laag afhingende dakriet. Nieuwsgierig luisterden zij naar wat gesproken werd. De zendeling begon nu langzaam en duidelijk, opdat allen 't zouden kunnen hooren: „Zeker wil ik u gaarne helpen, maar wat gij vraagt kan ik niet doen.

Zeker — en bij deze woorden haalde hij een zakbijbeltje uit zijn zak — het Grootte Boek spreekt tot ons van vele dingen.

Het spreekt van het verleden, van het heden en van de toekomst. Het spreekt tot ons, wat God gedaan heeft en nog doet om ons menschen zalig en gelukkig te maken.

Dat Grootte Boek wijst ons de weg naar de hemel, die anders voor schuldige menschen is toegesloten.

Dat Grootte Boek spreekt, hoe lief God ons heeft gehad, en hoe Hij Jezus gezonden heeft naar de aarde, als de eenige Zaligmaker. Alleen dat Grootte Boek kan ons wijs maken en

leeren, hoe wij God moeten dienen en hoe wij eenmaal zullen binnenkomen in de groote Godsstad hier boven.

't Is daarom, dat ik uit het verre land van overzee gekomen ben, om u dat Groote Boek te brengen en tot u te spreken van de nieuwe Naam, die gij nog nooit hebt gehoord".

't Was stil geworden in het huis en daarbuiten, toen aan deze Heidenen voor de eerste maal de boodschap van het Evangelie werd gebracht.

't Was een nieuwe tijding, die zij maar niet zoo dadelijk wilden aannemen en gelooven.

Toen de zendeling uitgesproken had en allen zwegden, zei de dorpspriester: „Heer, gij spreekt van een nieuwe Naam en van een nieuwe weg, die wij moeten kennen, om te naderen tot den Schepper van hemel en aarde.

Zeker, gij kunt die weg gaan, want gij kunt lezen in het Groote Boek. Maar wij kinderen van het land, kunnen niet lezen en hoe zullen wij dan de weg weten?

Daarom volgen wij de oude weg, geleerd van onze voorvaders. En zouden onze voorvaders niet toornig worden en ons straffen, als wij het al-oude pad verlaten? Ziekte en dood, ramp en onheil zullen zij zenden in ons land en in onze dorpen. 't Is daarom beter, dat wij blijven bij het oude, want al wat nieuw is, brengt ongeluk en ramp.

Ons dorpshef ging verleden jaar naar het strand om paarden te verkoopen, en hij bracht mee een lamp, die licht en warmte gaf door vuil riekend water.

Hij heeft die lamp gehangen aan een touw in deze voorgalerij en wij allen zijn gekomen om te kijken.

Ik waarschuwde, dat het nieuwe ding onheil zou brengen, want geen van onze vaders had zoo'n licht in huis gehad. Gaf een harsfakkeltje geen licht genoeg, als licht noodig was?

De lamp werd aangestoken en gaf veel licht en warmte, maar 't duurde niet lang, of het dakriet begon te schroeien, en 't scheelde niet veel of het heele huis was in brand gevlogen.

De Beschermgeest, die boven onder de nok van het dak woont,

7

dan ook helpen in 't beantwoorden van moeilijke vragen?

Zullen zij kunnen lezen en zeggen, wanneer 't de juiste tijd is om te planten of te oogsten? Welke dag wij op jacht moeten gaan en een rijke buit zullen vinden, of wanneer wij thuis moeten blijven, opdat geen onheil ons overkomt?

Zullen zij zoo wijs worden, dat geen ziekte of dood meer onze dorpen binnendringt? Zullen wij dan rijk worden, omdat de muizen van het veld, niet meer opeten onze oogst, en geen dieven onze paarden en buffels meer zullen stelen?

Als zij straks zoo wijs worden uit het Groote Boek, zou dat voordeelig zijn. Gaarne zullen wij een school bouwen en onze kinderen daar heen zenden".

Uitvoerig zette nu de zendeling uiteen, dat de Bijbel niet gegeven was om rijk te worden in aardsche goederen, maar om de weg van vrede door geluk met God weer te leeren kennen.

Het dorpshef schudde zijn hoofd en zei: „Heer, wijs en diep zijn uw woorden. Wij hooren ze met onze ooren, maar begrijpen ze niet. Tot een kip kan men niet zeggen: „Vlieg als een roofvogel", en een boschhaan kan niet leeren kraaien als een huishaan.

Laat ons daarom maar volgen de oude weg, die wij kennen!"

Ina Bakoe had boven in huis, bij de deuropening, het gesprek der mannen goed kunnen volgen. Toen zij hoorde, dat de Witte Heer een school wilde bouwen, waar de kinderen uit het Groote Boek zouden leeren, had zij even haar Bakoe aangezien en gedacht: „Als mijn zoontje dat zou leeren, wat zou hij dan rijk en voornaam worden".

Maar teleurgesteld was zij, toen gezegd werd, dat niet in de eerste plaats aardsche schatten, maar hemelsche gaven werden beloofd. Toch was zij niet tevreden met 't antwoord van haar man.

Toen de zendeling vertrokken was en zij 's avonds alleen met haar man boven in huis zat, zei ze: „Man, die Witte Heer heeft ons niet alles gezegd. Want waarom zijn alle witte vreem-

9

had echter medelijden met ons. Snel is hij afgedaald en heeft het touw doorgesneden, zoodat het ding brandend op de vloer viel, waar wij de vlammen konden blusschen.

Al wat nieuw is en onze vaders niet hebben gekend, brengt onheil. 't Is daarom beter, dat wij blijven op de oude weg."

„Zeker", antwoordde de zendeling, „zoolang het Groote Boek voor u gesloten is, kunt gij de nieuwe weg niet kennen. Maar dit Boek is niet als een lamp, die hangend aan een touwtje uw dakriet in brand zal steken, maar als een heldere harsfakkeltje, die uw donker pad verlicht, zoodat gij de weg des levens kunt zien.

't Is daarom dat wij een school zullen bouwen, waar de kinderen des lands zullen leeren lezen. En uit het Groote Boek kunt gij dan zelf hooren, wat God tot u te zeggen heeft".

„Heer", begon nu het dorpshef, „morgen zullen wij in de vergadering der mannen spreken over de school en onze vorst zal beslissen. Maar nu wil ik dit vragen — het Groote Boek is het boek der Hollanders en hoe zullen onze kinderen dat kunnen lezen? Of zullen onze kinderen uw taal moeten leeren en Hollanders worden?"

Wij hebben dan geen kinderen meer, want 't zijn uwe kinderen geworden".

De zendeling antwoordde: „Het Groote Boek van den Heer van hemel en aarde spreekt tot alle volken der aarde, in alle talen, want 't zijn allen Zijn kinderen.

En opdat zij 't zullen verstaan, komt de boodschap tot ieder in zijn eigen taal. In welhaast duizend talen spreekt dit Boek nu reeds in vele landen en op vele eilanden. Ook in uw taal zal 't komen, zoodat gij Gods stem duidelijk kunt hooren. Uwe kinderen zullen uwe kinderen blijven en zij zelf zullen straks het Groote Boek in het midden van uwe dorpen neerleggen".

Ons dorpshef wilde ook graag wat meer weten van de inhoud van dat Groote Boek, en zei nu: „Wij hebben uw woord gehoord, dat onze kinderen ook onze kinderen zullen blijven, al gaan zij naar school. Maar als zij straks uit dat Groote Boek zullen leeren en 't ons zullen kunnen vertellen, kunnen zij ons

8

delingen zoo rijk en machtig? Is 't niet door dat Groote Boek? Aan ons ouderen wil hij niet alles verklaren, maar wel aan de kinderen, als die zelf kunnen lezen. 't Is daarom goed, als er een school wordt gebouwd en onze Bakoe daaraan gaat. Wie weet, hoe rijk en machtig hij later zal worden!"

Bakoe, die dichtbij op zijn slaapmatje lag, ging overreind zitten.

Oemboe Likoe antwoordde kort: „Vrouw, de school is een zaak van de vergadering der mannen en onze vorst zal beslissen".

Bakoe, die dichtbij op zijn slaapmatje lag, ging overreind zitten en zei: „Vader, nu

ik den Witten Heer gezien heb, ben ik niet meer zoo erg bang. Maar ik ben blij, dat hij weer weg is gegaan. Als er straks een school wordt gebouwd, mag ik dan in het dorp blijven? Ik wil niet naar school, want mijn lever is bang".

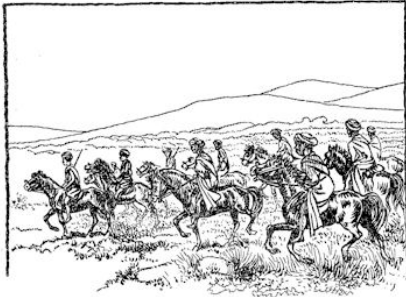
Oemboe Likoe keek even naar de donkere hoek, vanwaar die stem kwam en gronde: „Ha knaap! Zwijs jij! Wie weet? Als 't de weg is, is 't de weg! Blijven of gaan — wie weet wat gebeuren zal?"

De volgende morgen trok Oemboe Likoe met een tiental mannen te paard naar het stamdp, waar de samenspreking over de school zou worden gehouden. Toen de kleurige stoet, gezeten op vurige paarden, de dorpspoort uitreed, stond Bakoe met eenige vriendjes te kijken en te praten.

Zij hadden 't natuurlijk over de school.

Mada, 't zoontje van den dorpspriester, zei met schelle stem: „En mijn vader zegt, dat een school ongeluk brengt aan alle menschen. De kinderen, die naar school gaan, worden lang-

10

trok Oemboe Likoe met een tiental mannen te paard naar het stamdp.

zamerhand witte kinderen en slaven van den Witten Heer. Hij verkoopt ze straks als paarden, en brengt ze weg op het groote vuurschip over zee".

Bakoe, die heelemaal geen vriendje van Mada was en gaarne de baas wilde spelen, als zontje van het dorpshef, begon te lachen. Hij vergat, dat hij gisteren zoo bang was geweest en tegen zijn vader had gezegd, dat hij niet naar school wilde.

Kwaad riep hij uit: „Zwijg jij, die kakelt als een schorre boschhaan! Ik heb gisteren alles gehoord, wat in de voorgalerij van ons huis gezegd werd en de Witte Heer heeft gezegd: „Uwe kinderen blijven uwe kinderen, ook als ze naar school gaan en knap worden". Als men naar school gaat, leert men lezen nit het Groote Boek. En wie kan lezen wordt rijk en machtig! Want waarom zijn de witte vreemdelingen zoo wijs en rijk? Omdat zij 't Groote Boek hebben.

Daarom, als er een school komt, ga ik daar heen, en Mada,

School en onderwijzerswoning.

Eenige maanden later ging Bakoe naar school.

Wel was hij zijn angst voor den Witten Heer nog niet geheel vergeten, maar omdat Mada altijd tegenmopperde en bijna met geweld gedwongen moest worden, deed hij juist 't tegenovergestelde.

Hij zei, dat hij 't prettig en leuk vond, hoewel hij in zijn kleine hartje beefde van vrees, over al 't nieuwe, dat hij zou hooren en zien.

De school in het stamdp was te ver, dan dat de jongens er iedere dag heen konden loopen. Zelfs te paard was 't nog een tocht van enkele uren.

Naast de school en onderwijzerswoning had men een drietal kleine huisjes gebouwd, waar de knapen uit de veraf gelegen dorpen verblijf zouden houden. Een twintig jongens waren op deze wijze goed onder dak gebracht.

's Maandags morgens kwamen zij, te voet of te paard, en brachten rijst en mais mee, genoeg eten voor een week. De jongens kookten hun eigen potje en moesten verder voor zich zelf zorgen. In een tuintje, aangelegd door de ouders, kweekten zij hun eigen groenten en boontjes als toespis bij hun eten. Ook ontbraken natuurlijk niet de kippen en één had zelfs een klein varkentje meegebracht.

als hij bang is, mag in het dorp blijven en dom als een varken, wroeten in de modder".

De jongens begonnen nu onder elkaar te twisten, maar de meesten hielden 't met Bakoe, omdat hij 't zontje van het dorpshef was.

't Was bijna tot een vechtpartij gekomen, toen een der knapen in de breede cactushaag een slang zag schuifelen.

Alle twist was terstond vergeten en een jacht op de slang begon. Dat vonden de jongens leuker, dan schelden en vechten.

Even voor de zon onderging, reed de ruitertocht, die 's morgens vertrokken was, de dorpspoort weer binnen.

Al zouden de jongens gaarne gevraagd hebben, hoe de beslissing over de schoolbouw was afgeloopen, zij moesten geduld hebben, totdat zij door afuisteren van een gesprek der mannen 't te weten zouden komen.

In de voorgalerij van het huis van het dorpshef verzamelden zich die avond de oudsten en vele andere mannen. Luid en lang werd daar over de school gesproken, zoodat de jongens, ook zonder te vragen, alles konden hooren wat zij wilden.

De school zou gebouwd worden, en de vorst had aan Oemboe Likoe bevolen, dat deze, als dorpshef, moest zorgen, dat behalve zijn eigen zontje, ook nog een viertal andere knapen straks naar school zou gaan.

En als de vorst beveelt, hebben de menschen te gehoorzamen. Er werd dus niet gesproken, of men zijn kinderen wel naar school zou zenden, maar wie hunne kinderen zouden afstaan.

Maar niemand wilde gaarne zijn jongen missen, temeer omdat de dorpspriester telkens en telkens weer op het gevaarlijke van zoo'n nieuwe instelling als een school, bleef wijzen.

Eindelijk maakte Oemboe Likoe met zijn gezag als dorpshef een einde aan het twistgesprek en zei kortaf, dat Mada, het zontje van den dorpspriester, met zijn Bakoe zou meegaan, en dat men later nog wel een paar slavenjongens zou aanwijzen om ze te begeleiden en te helpen.

Zaterdag trokken allen naar huis om nieuwe etensvoorraad te halen, zoodat zij Zondags altijd in hun eigen dorpen waren.

Thuis gekomen hadden de jongens veel te vertellen en de ouders waren nieuwsgierig te weten, wat de kinderen op zoo'n school eigenlijk leerden.

Vooral de verhalen uit de Bijbelsche Geschiedenis vonden aller belangstelling, daar Bakoe, hoewel nog jong, reeds vroeg de kunst verstond het op school gehoorde nauwkeurig en breedvoerig over te vertellen.

Mada bleef nog wel eens een weekje thuis, omdat hij zoogenaamd ziek was of te moe van al dat leeren, maar Bakoe bleek al spoedig een ijverig en trouw leerling te zijn.

Voor de meeste jongens was de aardigheid van dat schoolgaan spoedig verdwenen. Zij misten al te veel hun vroegere vrijheid in eigen dorp. Wegblijven van school hield niet veel, want steeds werden ze door den goeroe¹⁾ opgezocht en weer terug gebracht.

Toen besloten een paar knapen, opgestoot door Mada, voor eens en voor goed er een eind aan te maken.

's Morgens in het schemerduister, wierpen zij een paar brandende stukken hout op het rieten dak van het schoolgebouw.

In korte tijd waren school en onderwijzerswoning in rook en vlammen opgegaan.

Al moesten de jongens nu wel thuis blijven, lang plezier hadden zij niet van hun booze daad. Na een paar maanden waren school en woning weer opgebouwd, zoodat 't onderwijs opnieuw begon.

Op zekere dag bracht Bakoe een boek met plaatjes mee naar 't ouderlijk huis. Zijn vader had al meer dan eens gevraagd, of hij nu al uit het Groote Boek kon lezen, en of hij niet eens zoo'n boek kon meebrengen.

En zoo bracht hij mee een Bijbelsche Geschiedenis. Honderd vier verhalen uit het Oude en Nieuwe Testament in het Maleisch.

„Hier vader", zei Bakoe, „is nu een klein boek, waarin veel staat uit het Groote Boek. Hoe de Heer van hemel en aarde

¹⁾ Inlandsche onderwijzer.

Brand.

voor ons menschen wil zorgen, kan men hier lezen, en hoe de Zaligmaker Jezus Christus op de aarde gekomen is om ons heil en geluk te geven".

Een jaar later kwam hij met het verzoek of hij, uitgeleerd op de volksschool, later naar de groote school bij den zendeling aan de kust mocht gaan.

Zijn vader zei: „Ja maar jongen, ik dacht, dat jij zoo bang was voor den Witten Heer! En nu wil je nog wel naar zijn huis gaan, om daar te wonen. Je zult heelemaal een vreemdeling worden, sprekende in een vreemde taal en wij zullen je niet meer verstaan".

„Neen vader", antwoordde Bakoe, „waarom zou ik bang zijn voor den Witten Heer? Ik weet nu wel, dat hij geen booze geest is. Dikwijls komt hij ons op school bezoeken en hij is altijd even vriendelijk. En laatst zei hij, dat wij kinderen van het land, echte zonen van het volk moeten blijven. Wat wij op school uit het Groote Boek hooren, mogen wij niet voor ons zelf houden, maar moeten wij thuis verder vertellen, opdat alle menschen 't kunnen hooren".

Opgegroeid tot een forschen knaap van zestien jaar, kwam Bakoe eens thuis van de groote school aan de kust.

Met trots toonde hij aan zijn vader een Bijbelsche Geschiedenis, gedrukt in eigen taal.

Al de dorpsgenooten werden bijeenverzameld en met luide stem las hij aan de stil luisterende menigte voor, het aloude verhaal van de Heide Gods, in het zenden van Jezus Christus op aarde.

En 's avonds, toen hij alleen met zijn vader in de voorgalerij zat, zei hij: „Vader, ik wil Christen worden en mij laten doopen. Neen, ik word geen vreemdeling, maar ik blijf uw zoon, want de kinderen Gods zijn van alle kleur en van alle volk".

Na lang nadenken antwoordde zijn vader: „Oud is oud en nieuw is nieuw!

De een volgt dit pad, en een ander dat pad.

„Hier vader", zei Bakoe, „is nu een klein boek,

Een klein bergstroompje wordt een groote rivier. Wie kan tegen het water zeggen: „Stroom terug?" Leer maar verder, mijn zoon en spreek wat gij geleerd hebt. Ik ben oud, maar wie weet, hoevelen u straks zullen volgen op de nieuwe weg?"

En het Groote Boek kwam, zoodat ook in dit land, een iegelijk in zijn eigen taal hoorde verkondigen de groote werken Gods.

